

Efter Dagsordenen gif man derpaa over til:

Fortſættelſe af eneſte Behandling af Forſlag til en Adreſſe til Hans Majeſtæt Kongen.

Schønheyder: Jeg ſkal begynde med at erklære, at jeg for mit Bedkommende ikke kan ſtemme for denne Adreſſes Indgivelse, men da jeg ikke ønsker at blive miſforſtaaet i ſaa Henſeende, ſkal jeg med et Par Ord angive mine Grunde derfor. Man har ofte talt om Unſteligheden af en Sammenſmeltning af Beſtyrelſen for Hæren og Flaaden, hvorfor man har havt Tid og Leilighed nok til at tænke over de Fordele og Mangler, der kunde hefte ved et ſaadant System, og jeg ſkal nu beſtræbe mig for i muliſte Korthed at fremſtille de Fordele og de Mangler ved denne Sag, hvorpaa jeg lægger meeſt Vægt. Saa ofte der har været Tale om en fælles Beſtyrer for Hæren og Flaaden, har Tanken naturligt været henledet paa, at dette kunde blive en Civil, men jeg maa ſige, at der derved er en Betænkelighed, ſom iſær har gjort ſig gjældende for mig. Jeg troer nemlig, at det neppe i nogen Stilling, men mindſt i Militaiveteratene, er heldigt, at de Underordnede ikke i Spidsen for ſig have en Mand, der foruden Digtighed har Sagkundſkab, og ſom er iſtand til rettelig og ſelvſtændig at vurdere de Anſtængelſer, der gjøres, ſamt den Tjeneste, der udføres af Enhver. Jeg troer, at man der ikke nokſom kan lægge Vægt paa den ſtyrkende og oplivende Indflydſe, en ſaadan Mand udøver paa ſine Underordnede. Han alene bliver iſtand til tilſtrækkeligt at bedømme de Kræfter, han har til ſin Diſpoſition, og til at anvende dem paa rette Tid og Sted, og han har i det Hele en vægtig Indflydſe paa ſine Underordnede, ſom den, der mangler Sagkundſkab, ikke er iſtand til at have. Jeg troer, at de Underordnede ville arbejde med ganſke anderledes Sikkerhed, Digtighed og Iver, naar de have en Mand af Taget i Spidsen, medens den modſatte Bei er iſtand til at afføde Sløvhed og Uegghilighed, idet de maafkee komme til den Foreſtilling, at den Mand, der ſtaaer i Spidsen for Administrationen, ikke er iſtand

til at vurdere den Tjeneste, der udføres, eller til at tage alle Momenter med ved Bedømmelſen af deres Gjerning, ſaaledes ſom man kan vente af en Mand, der er tilbørlig inde i Sagen. Naar man tænker ſig en civil Mand i Spidsen for de to Grene af Forſvarsvæſenet, vil det, ſom allerede oftere udtalt, være en Nødvendighed, at han har en Directeur for hver Branche, men en ſaadan Directeur vil rimeligviis — det maa man i alt Fald ønske — blive i ſin Stilling i længere Tid, ſelv om Miniſtrene veyle. Det vil være til Gavn for Tjenesten i det Hele, at der ſaaledes bliver en viſ Continuitet i Forretningerne, idet Directurerne paa den Maade ville blive nøie beſkjendte med alle Detailler i Beſtyrelſen, men naar der da kommer en ny Miniſter, ſom er fremmed for det Hele, vil han naturligviis begynde med at gaae i Lære hos Directurerne; han vil blive nødt til at høre deres Mening, kort ſagt, han maa lade ſig lede af dem i Cøt og Alt. Hvis det ikke er en meget energiff Mand, troer jeg, at han inden ſjoe Tid vil være ſulbſtændig i Rommerne paa Directurerne, at han kun vil høre med deres Dren, ſee med deres Dine og ikke tage Beſlutning uden at have raadſørt ſig med dem. Hvis Directuren er en dgtig og retfærdig Mand, kan en ſaadan Ordning gaae; men heldig troer jeg aldrig, man kan kalde den. — Dernæſt er der Anſvaret overfor Repræſentationen. Naturligviis kan en civil Miniſter være anſvarlig, og navnlig i finantſiel Henſeende; han kan være anſvarlig for, at Pengebelivningerne ikke overſtrides, men for hvorledes Pengene anvendes, eller hvad der i det Hele taget er udrettet under hans Beſtyrelſe, vil han meget ofte ikke kunne paatage ſig noget Anſvar. Han vil mange Gange være nødt til at ſvare: Jeg er ikke ſulbkommen inde heri; gaa til min Directeur, og naar der fremkommer et eller andet uventet Spørgſmaal, vil han meget ofte blive Svær ſtyldig, hvis han ikke har Directuren ſiddende i et Bærelſe ved Siden af for hos ham at kunne indhente Dphlyſninger. Man har ofte til Støtte for den her omhandlede Foranſtaltning henviſt til fremmede Stater, navnlig England, hvor der ofte, ja, maafkee endog ſom ofteſt har været en civil Mand i